

TITEL SUBTHEMA 'k Heb lieve buren om me heen, wat heb jij?

ACTIVITEIT 1 Ben jij dat, buur?

INHOUDELIJKE FOCUS KERNBELEVING	Dit is geen droomhuis, maar we hebben wel goede buren.' zegt Jordy's mama. Wat zijn buren? Wat is een buurt? Hoe ziet een buurt eruit? Wat vinden we allemaal in een buurt? Wat kan je er doen? <i>De mensen in je buurt zijn belangrijker dan de stenen.</i>
PLAATS IN HET SUBTHEMA	In het eerste subthema*, gingen jullie al op exploratietoelt door de buurt. *1.1 Hoe wonen mensen? Op exploratie!
DOELEN	SAMENlevings-doelen: SI-d1 Ervaren hoe je samen sterker staat dan alleen en hoe je samen meer kan dan alleen. SI-d4 Waarderen door samenwerking en dialoog de verschillen en gelijkenissen tussen mensen en ervaren dat er vanuit verschillende referentiekaders meerdere antwoorden / oplossingen / mogelijkheden zijn voor een probleem. SI-d5 Kunnen negatieve gevoelens die bespreekbaar zijn gemaakt, erkennen, herkennen en verkennen. Ontwikkelingsdoelen: <u>Mens & Maatschappij</u> <i>Ik & de anderen: in groep</i> <i>Sociaal culturele verschijnselen</i> 2.5 de kleuters beseffen dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur → De kleuters kunnen gelijkenissen en verschillen tussen huizen en buurten verwoorden. <u>Nederlands</u> <i>Luisteren</i> 1.4 de kleuters kunnen door de kleuteronderwijzer gegeven opdrachten, met betrekking tot activiteiten in de klas of op school, begrijpen → De kleuters kunnen verwoorden wat ze moeten doen. <i>Spreken</i> 2.5 de kleuters kunnen iemand of iets beschrijven volgens kleur, vorm, grootte of een specifieke eigenschap → De kleuters kunnen de foto's/prenten van de gevels en detailfoto's beschrijven. <i>Taalbeschouwing</i> 5.4 Zij beseffen dat bepaalde symbolen (pictogrammen, leettertekens, ...) dienen om boodschappen over te dragen → De kleuters kunnen verwoorden waartoe een straatnaam en huisnummer dienen.

	<u>Wiskundige initiatie</u> <i>Getallen</i> 1.2 De kleuters kunnen met aanwijzing vijf dingen correct (simultaan) tellen en daarna zeggen hoeveel dingen er geteld zijn (resultatief). → De kleuters kunnen de huizen tellen en op die manier het huisnummer bepalen.
MATERIAAL	- Plattegrond van de klas - Eventueel foto's van de voorgaande exploratietocht. (Zie eerste subthema.) - Grote kartonnen of lakens, om de gevels te maken - Potlood of stift - Krijt - Papiertape - Verf - Breekmes - Lijmpistool
LET VOORAF OP	- Zorg ervoor dat je tijdens de explo vooraf de nadruk legt op het woord gevel. Leg de kinderen uit wat een gevel is en laat het woord regelmatig terug komen. - Maak voldoende foto's van de gevels van verschillende soorten gebouwen en ook van enkele straatnamen. Indien het niet mogelijk is om foto's te nemen, gebruik dan de bijlage bij deze activiteit, met tekeningen en prenten van verschillende soorten gevels. - Bespreek hoe die gevels eruit zien. Besteed aandacht aan naamborden (bv. bij winkels), etalages, deuren, brievenbussen, deurbellen (en de hierin aangebrachte naam van de bewoners), huisnummers, ... - Besteed voldoende aandacht aan de straatnaambordjes. Wat is het nut? Hoe zien ze eruit? Hoe heten de straten?
VERLOOP Motivatie 1. Plattegrond 2. Gevels 3. Straten 4. Keuzebord	<u>De klas wordt onze buurt!</u> De bedoeling is dat alle speelwerkplekken een gevel uit karton krijgen. Op de grond zullen straten aangebracht worden. Op het keuzebord zullen dan de gevels te zien zijn i.p.v. de gebruikelijke prenten van de speelwerkplekken. <u>MOTIVATIE</u> Laat de kinderen in de kring zitten. Loop door de klas en vertel dat je de klas eigenlijk maar saai vindt. Eigenlijk zien de speelwerkplekken er toch helemaal niet leuk uit? Zou het niet leuk zijn om ze te veranderen? Die gevels van de gebouwen op onze wandeling... die zagen er well leuk uit! Sommige hadden mooie kleuren, anderen hadden leuke bloemetjes aan het raam, ... Dat wil jij ook in de klas! Wat vinden de kleuters? Maar... de speelwerkplekken hebben helemaal geen gevels zoals de huizen in de buurt... Dat is een probleem. Geef de kleuters tijd om te reageren. Wanneer ze hier zelf niet toe komen, kan jij voorstellen om gevels te gaan maken.

STAP 1: Maken van een plattegrond

Maak zelf op voorhand een plattegrond van jouw klas waarop alle speelwerkplekken te zien zijn. Bespreek de plattegrond in de kring: Wat zien de kleuters?

TIP: Gebruik een herkenbaar punt om duidelijk te maken dat het gaat om bovenaanzicht.
Bijvoorbeeld: De kleuters merken de tafeltjes op waaraan ze beeldactiviteiten doen. Vraag de kleuters of ze op de plattegrond de poten van de tafel kunnen zien. Waarom kunnen ze deze niet zien? Leg uit dat het op een plattegrond gaat om bovenaanzicht. Je ziet alles van boven af. Alsof je over de klas vliegt en van in de lucht een foto maakt. Indien je een mezzanine in de klas hebt, kan je ook echt het bovenaanzicht van het gelijkvloers gaan bekijken.

Geef aan dat de klas toch eigenlijk een beetje lijkt op een buurt met straten en gebouwen. De gangen van de klas zijn de straten en de hoeken zijn de gebouwen. Herhaal nog even kort wat jullie allemaal gezien hebben in de buurt.

Bijvoorbeeld:

- Verschillende soorten huizen (Welke?)
- Appartementengebouwen (Grote of kleine?)
- Verschillende winkels (Wat verkochten ze er?)
- Een bakker, slager, postkantoor, fotograaf, ...
- Restaurants, frituren, take-away, ...
- Politiebureau, brandweerkazerne, ziekenhuis,...
- Een boerderij, een molen, ...
- De school zelf
- ...

In de klas is er ook een winkel! De winkelhoek!

En ook een huis! De huishoek!

Maar... Heeft de huishoek een deur, ramen, een brievenbus en een huisnummer zoals een echt huis? Nee.. Want de huishoek heeft geen gevel.

Stel de kleuters voor om de speelwerkplekken een nummer te geven. Welke hoek wordt nummer 1? Welk nummer krijgt de autohoek? Bepaal samen met de kleuters welke nummers de speelwerkplekken krijgen. Schrijf de nummers bij de speelwerkplekken op de plattegrond.

Bespreek ook hoe de gevels er zullen uitzien. Eventueel kan je een snele schets maken op een A4'tje.

- De winkelhoek kan een zelf gekozen winkel worden. Wat wordt er verkocht in de winkel? Hoe kan je dat zien aan de gevels? Hoe zagen de gevels van winkels in de buurt eruit? Wat

	moet daar zeker op staan? (De naam van de winkels) - De boekenhoek kan een boekenhandel of bibliotheek worden. Hoe kan je dit zien aan de gevel? Hoe ziet de bibliotheek in de buurt eruit? - De autohoek zou een garage, brandweerkazerne, ... kunnen zijn. Hoe kan je dat zien aan de gevel? Hoe ziet de brandweerkazerne in de buurt eruit? - Enz. Je kan op de plattegrond kort bv. 'brandweer' schrijven bij de betreffende hoek. Onze plattegrond mist nog iets... Hoe kan je met de fiets of met de auto bv. van je huis naar de winkel gaan? Rijd je dan met je fiets in het gras? Indien de kleuters er zelf niet toe komen, kan je aanbrengen dat er nog straten missen. Teken op de plattegrond straten die alle hoeken en de kring verbinden. Wijs de kleuters erop dat er nog iets te kort is. Hoe weet je in welke straat de winkel zich bevindt? Indien de kleuters hier zelf niet toe komen, wijs hen er dan op dat de straten nog geen namen hebben. Er missen dus nog straatnaambordjes. Geef alle straten een naam. Noteer deze op de plattegrond. Geef ook de kring een naam. De kring is de plek waar je samen komt. Waren er in de buurt ook plaatsen waar je kan samenkomen? Een pleintje bijvoorbeeld? <u>STAP 2: Maken van de gevels</u> Het is nu al duidelijk hoe de gevels er kunnen uitzien. Maar hoe kan je deze ook echt maken? Geef de kleuters even de tijd om hier over na te denken. Het makkelijkste is om de gevels uit karton te maken. Je kan langs gaan bij bijvoorbeeld supermarkten of elektro speciaalzaken en vragen of zij grote kartonnen/ kartonnen dozen hebben. Indien je geen kartonnen kan bemachtigen die groot genoeg zijn, kan je nadenken over andere manieren om de gevels te maken. Betrek hier zeker ook de kleuters bij. Misschien kunnen jullie de gevels op grote lakens schilderen en deze ophangen? Afhankelijk van het aantal speelwerkplekken in je klas, kan je de kleuters in groepjes aan een gevel laten werken. Omdat dit over een groter klasproject gaat, zal dit dus wel wat organisatie en tijd vragen. Indien je over een grote ruimte (bv. een speelzaal) beschikt, kunnen er verschillende groepjes tegelijk aan de slag. Bij mooi weer zou je bijvoorbeeld ook op de speelplaats kunnen werken. Indien je niet over grote ruimtes beschikt, kan je één of twee groepjes per dag aan de slag laten gaan. In dit geval zal het project dus wel enkele dagen in beslag nemen. <i>Noot: Je kan er ook voor kiezen om niet alle hoeken in gevels te</i>
--	---

voorzien.

Teken zelf de gevels op het karton, maar geef de kleuters inspraak. Waar komen de ramen? En de deur? Laat de kleuters de gevels verven. Je kan er zelf voor kiezen om hierover afspraken te maken of ze hier vrij in te laten. Zo zou je met de hele klas kunnen beslissen of stemmen wat welke kleur krijgt of zou je met patronen kunnen werken.

Wanneer de gevels droog zijn, kan je de ramen en deuren eruit snijden met een breekmes. In de deur kan je ook een gleuf als brievenbus uitsnijden.

!Laat dit zeker niet door de kleuters zelf doen!

Indien mogelijk kan je de gevels eventueel ophangen, maar het makkelijkste is om een voet te maken. Je vindt een stappenplan in bijlage.

Je kan een aantal kleuters de opdracht geven om de huisnummers op te schrijven en uit te knippen. Bekijk daarna samen opnieuw de plattegrond om te weten te komen welk nummer op welke gevel gekleefd moet worden. Laat de kleuters vervolgens de huisnummers op de juiste gevels kleven. Bekijk samen met de kleuters ook of er in de hoek iemand woont. Er wonen immers niet in alle gebouwen mensen. In een huis woont iemand, in een winkel meestal niet. Maar hoe weet je nu wie in het huis woont? Laat de kleuters hierover nadenken. Meestal staat de naam van de bewoner bij de bel geschreven. Laat de kleuters de namen van de bewoners schrijven of stempelen en kleef ook deze op de gevels. Zo kunnen in de huishoek bijvoorbeeld 'meneer en mevrouw Pop' wonen.

STAP 3: Maken van de straten en straatnaambordjes

Het makkelijkste is om de straten gewoon met papiertape af te bakenen op de grond. Deze tape krijg je er nadien ook makkelijk terug af.

Laat de kleuters a.d.h.v. de plattegrond met krijt de straten tekenen op de grond. Controleer of deze kloppen en corrigeer eventueel. Laat vervolgens de kleuters de lijnen overtrekken met papiertape.

Bedenk met de kleuters namen. Dit is een interessante oefening in taalbeschouwing. Hoe worden straatnamen gevormd? Soms is het een typisch kenmerk van de straat dat wordt gebruikt (Beekstraat); soms is het een beroemde mevrouw of meneer (Prinses Elisabeth-plein), enz... Verzin met de kleuters de namen. Probeer ook verschillende manieren te gebruiken (bv. de naam van de directie voor het beroemde-namenstraatbord; bv. de Zandstraat voor de straat met de zandbak; bv. de Broekstraat voor de straat naar de verkleedhoek; bv. Blokman voor de straat naar de bouwhoek; bv. Kerkkouter voor de straat naar de godsdiensthoek, enz...).

Voor het maken van de straatnaambordjes kan je op verschillende

	manieren aan de slag gaan. - Je kan werken op papier en dit lamineren - Je kan werken op karton - Je kan de kleuters laten stempelen - Je kan letters in tijdschriften laten zoeken - Je kan de achtergrond laten verven of kleuren - ... Bevestig de straatnaambordjes op een nabije gevel, kast, ... Of maak gebruik van een stok in een kegel. <u>STAP 4: Het keuzebord</u> Afhankelijk van het niveau van jouw klasgroep, kan je verschillende soorten kaarten maken voor het keuzebord. - Maak foto's van de gevels en maak er kaartjes van die passen op het bord. - Teken de gevels op de kaartjes. - Schrijf de huisnummers op de kaartjes.
TIPS VOOR DIFFERENTIATIE	- Je kan zelf bepalen hoe zelfstandig je de kleuters aan het werk wilt laten gaan. Zo zou je zelf de straten kunnen tekenen en de kleuters enkel de tape laten kleven of kan je de kleuters zelf een plattegrond van de klas laten tekenen. - Ook in het keuzebord kan je differentiëren door de gevel echt af te beelden of enkel het huisnummer te tonen.
SUGGESTIES VOOR VERVOLG / UITBREIDING	Als uitbreiding zou je nog verschillende activiteiten kunnen ondernemen met de gevels/buurt. Een aantal voorbeelden: - <u>Aan-huis-bediening</u>: De kinderen maken post voor de verschillende huizen, de postbode brengt elke dag de post rond. De winkel en bakker kunnen brood en eten ronddragen, de bib of boekenwinkel boeken, ... (Coronatijden). - <u>Levend programmeren: dag postbode!</u> O nee, de postbode is ziek. Gelukkig hebben we een postbode-robot in de klas... In plaats van een BeeBot te gebruiken met een kleine plattegrond, neemt kleuter A de rol van BeeBot - robotpostbode op in de klasruimte. Kleuter B zal deze programmeren. De leerkracht of kleuter C kan de opdracht geven. Natuurlijk heeft onze 'Beebot' geen knopjes. Wanneer de 'BeeBot' twee stappen naar voor moet, worden er twee tikjes gegeven tussen de schouderbladen. Wanneer hij naar rechts moet draaien, wordt er een tikje op de rechterschouder gegeven en wanneer hij naar links moet draaien, wordt er een tikje op de linker schouder gegeven. - <u>Natuurlijk zijn ook andere opdrachten met de levende beebot mogelijk</u>. Dit kan heel eenvoudig als 'twee stappen naar voor' maar kan ook iets moeilijker gemaakt worden door enkel de bestemming op te geven. Dit kan dan 'de Bakker' zijn, maar evengoed 'huisnummer drie'. Je zou ook kunnen zeggen 'Ik heb honger en wil graag een brood'. In dat geval moet de kleuter eerst zelf nadenken

	waar hij een brood kan vinden en vervolgens ‘de BeeBot’ er correct naar programmeren. - <u>Detail zoektocht:</u> Stel een klasfotograaf aan. Laat de kleuter foto’s nemen van details van de zelfgemaakte gevels in de klas. Print deze uit en zorg ook voor een plattegrond van de klas omgetoverd tot buurt. Laat nu een aantal andere kleuters aan de hand van de detailfoto het geheel zoeken. Laat hen door de straten lopen. Wanneer ze gevonden hebben waar de foto’s genomen zijn, duiden ze dit aan op de plattegrond. <i>NOOT: Indien de kleuters nog geen ervaring hebben met een fototoestel, moet je hier eerst de nodige aandacht aan besteden. Laat de kleuters eerst gewoon experimenteren met het fototoestel. Toon hen of ze op het scherm of door het venstertje moeten kijken en welke knop ze moeten indrukken om een foto te nemen. Toon pas daarna hoe ze kunnen inzoomen en detailfoto’s maken.</i>
REFLECTIE	- Komt het concept ‘buren/de buurt’ nog voldoende aan bod? - Begrijpen kleuters wat een buurt is? Wat buren zijn? - Begrijpen ze hoe een buurt in elkaar zit? Met huisnummers, straatnamen, ... - Ervaren de kleuters de diversiteit van een buurt? - Zijn alle – zoveel mogelijk kleuters betrokken? - Is er aandacht voor gevoelens, ook negatieve, i.v.m. buren of de buurt? - Kunnen de kleuters bij het maken van de gevels samen tot een besluit komen? - Werken de kleuters goed samen? Kunnen ze overleggen? - Kunnen de kleuters een taak op zich nemen en zich bij deze taak houden? - Maken de kleuters hun taak af?